

Domov!

To bila prva noč je njene službe.
V brezčutnem smehu divjestrastne družbe
je do vrhunca prikipel napor,

ki nanj spomin s krvjo zaliva lica.
Nezaupljivo gleda v svet zenica:
Bog, ali nisem jaz človeški stvor?

Predala ključje ji je gospodinja,
razkazala, kje hram stoji in skrinja,
in zapretila ji, naj ne zaspi,

ker za vse to je sama odgovorna.
Če zmanjka kaj, s čim plača naj uborna,
kako, nevedna, se izgovori?

Zaspala ni — preveč je družba vpila.
A ko je čaše pozno v noč polnila,
tedaj se sklonil je nekdo do nje

in prigovarjal z glasom ji pijanim.
Kot šiba tresla se je pred neznanim
gorjem, ki mu še zdaj besed ne ve...

Odtrgala se je in v noč bežala
čez pot, čez plot... Ničesar ni poznala:
tuj bil od skrinje je in hrama ključ;

le ena misel ji je smer kazala
in jo čez vse zapreke dalje gnala:
misel na eno cesto, eno luč...

Čemu je šla, čemu je šla od doma?
Mar znala ni, da v svetu človek roma
povsod brez varnosti in negotov?

Čemu se bučnosti ji je hotelo?
Zdaj, zdaj spoznava, da le skromno selo
je njen zaščitnik in domači krov...

Pred sabo gleda rodno solnčno trato
in klop pred kočo, jablano bogato —
in od želja vse v prsih ji gori:

klop, koča, jablan, ona trata pestra...
Čemu ni rajši tihim rožam sestra
kot da, prešibka, s svetom se bori?

Domov, domov!... Med rože in med trave!...
Tam Bog s poslanstvom hodi skoz dobrane,
tam poje ptica, diše drobní cvet

in v dneh nalivov in v nočeh viharja
s krilatci duša v snu se pogovarja,
da dela dan je kakor praznik svet...

Stano Kosovel.

Disonance.

Dr. Ivo Šorli.

(Konec.)

4. novembra 1906.

Ni mi bilo veselo... Zakaj, če je tako, bi si morala reči, da sem storila svoj najvažnejši korak ne samo, da nisem čakala »razodetja«, nego da sem ga napravila v praznino...

Toda: jaz sem se bila »razodetju« vendar že odrekla in drugo je celo po Zimovi logiki itak vseeno. Ali je godalo malo bolj ali manj razglašeno...

Pravzaprav mi je jako ljubo, da znam sedaj rabiti ta novi izraz »razodetje« namesto svojega prejšnjega »princa«. Zakaj ta »princ« me je polagoma začel že dolgočasiti, ker vendar ne izraža prav točno tega, kar bi hotela povedati; vrhu tega pa mi ga je te dni moj Stanko nekako zamrzil.

Moj Stanko se namreč loti včasih tudi malo »filozofiranja«; in pri taki priliki mi je zadnjič rekel takole:

»Najbolj nesimpatično je pri vas to podedovano hrepenenje po nekem »princu«, katerega menda res vse pričakujete pred poroko in še po poroki daleč noter celo v začenjajočo starost. Tega nespametnega sanjarjenja naše mladenke — vkolikor niso že preveč pokvarjene od vašega duha (vidi se, da rabi Stanko veliko bolj naravnostne izraze od Zime) — tega bledega koprnjenja naša dekleta skoro ne poznajo; žene pa se znajo takoj prilagoditi dejanskim razmeram, ko vedo ene in druge, da takih »princev« na svetu ni!«